

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

2017/2118(INI)

21.3.2018

MIŠLJENJE

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućeno Odboru za ribarstvo

Ususret održivom i konkurentnom europskom sektoru akvakulture: sadašnje stanje i budući izazovi
(2017/2118(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Francesc Gambús

PA_NonLeg

KRATKO OBRAZLOŽENJE

Europska komisija objavila je u travnju 2013. Strateške smjernice za održivi razvoj akvakulture EU-a¹ koje uključuju nacrt okvira višegodišnjih nacionalnih planova. U svibnju 2016. Komisija je objavila svoj sažetak 27 višegodišnjih nacionalnih planova za akvakulturu u kojem se analiziraju glavni ciljevi i izazovi sektora akvakulture koje je prepoznao 27 država članica u svojim planovima razvijenima u sveukupnom kontekstu reformirane zajedničke ribarstvene politike (ZRP).

Riba uzgojena u EU-u čini manje od 2 % ukupne količine ribe uzgojene u svijetu, no EU je svjetski predvodnik u pogledu kvalitete i održivosti. Izvjestitelj smatra da EU može i treba ostati svjetski predvodnik u tom području, ali da je potrebno povećati proizvodnju kako bi se u većoj mjeri zadovoljila potražnja za ribom u EU-u. Trenutačno se samo 10 % potražnje za ribom u EU-u pokriva akvakulturom, ostatak potječe iz ribarstva EU-a (30 %) i uvoza iz trećih zemalja (60 %). Izvjestitelj smatra da je moguće povećati proizvodnju iz akvakulture EU-a bez snižavanja standarda te očuvati kvalitetu i održivost. Kako bi se iskoristio ogroman potencijal sektora akvakulture, potrebno je smanjiti složenost administracije, npr. za dozvole, odobrenja i ekološke analize (odnosno studije učinka ili studije o praćenju) te akvakulturu prilagoditi zahtjevu za sigurnost ulaganja u taj sektor, a tržištu EU-a pružiti priliku da bude konkurentnije. Ulaganja, bilo da se radi o ulaganjima u istraživanje, radnu snagu, nova uzgajališta ili druga područja u sektoru akvakulture, omogućila bi EU-u da zadrži utjecaj na proizvodne standarde umjesto da tržište prepusti trećim zemljama s nižim standardima. Nadalje, budući da se sektor gotovo u potpunosti sastoji od mikro poduzeća, time bi se sačuvao, jamčio i povećao broj radnih mjesta.

Izvjestitelj stoga smatra da EU sad mora iskoristiti priliku i razviti svoj potencijal u tom području kao uzor ne samo u pogledu kvalitete i održivosti već i okoliša i sigurnosti hrane.

¹ COM(2013)0229.

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za ribarstvo da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ističe pravne obveze EU-a da osigura zaštitu prirode, među ostalim Direktivom o pticama, Direktivom o staništima i Okvirnom direktivom o pomorskoj strategiji;
2. smatra da EU mora povećati svoju proizvodnju u sektoru akvakulture te održati i učvrstiti radna mjesta i strukture te istodobno u obzir uzeti aspekte kvalitete, održivosti, sigurnosti hrane, zdravlja životinja i ljudi te zaštite okoliša kao i pritisak na prirodna ribolovna područja; nadalje smatra da bi EU trebao biti svjetski uzor u tom području; ističe da se u Europi u okviru akvakulture (uzgoj ribe, školjaka i vodenog bilja) proizvodi gotovo 20 % ribljih proizvoda te da taj sektor trenutačno zapošljava oko 85 000 ljudi;
3. smatra da su potrebne snažnije mјere kako bi se akvakultura pretvorila u učinkovitiji, gospodarski održiv, društveno odgovoran i ekološki prihvatljiv sektor koji zadovoljava veći dio europske potražnje za ribom i kojim se smanjuje europska ovisnost o uvozu;
4. ističe da europska akvakultura ne smije dovesti do nastavka prekomjernog izlova i da se moraju uspostaviti prikladne zaštitne mјere kojima bi se spriječilo da rast akvakulture ugrožava ciljeve najvišeg održivog prinosa u okviru zajedničke ribarstvene politike;
5. potvrđuje socijalno-ekonomsku važnost akvakulture za obalne zajednice i otoke;
6. primjećuje da se u posljednjih 20 godina potrošnja ribe u svijetu povećala za trećinu te da će zbog porasta stanovništva doći do još većeg pritiska na ribolov;
7. napominje da akvakultura može zadovoljiti veću potražnju za ribom samo ako se iz oceana ne uklanja više ribe nego što se uzgaja;
8. poziva Komisiju da uvede zaštitne mјere kako bi se osigurala održiva nabava hrane za životinje proizvedene od ribe i one koja nije proizvedena od ribe;
9. naglašava važnost smjernica za lokacije novih postrojenja za akvakulturu; utvrđuje važnost pomorskog prostornog planiranja, pri kojem se u obzir moraju uzeti različite potrebe i namjene, kao što su energija, pomorski prijevoz, ribarstvo i akvakultura, turizam, rekreacija i očuvanje, zaštita i poboljšanje prirode i okoliša, pa je potrebno uložiti napore da bi se one uskladile;
10. ponavlja da je smanjenje opterećenja hranjivim tvarima preduvjet za akvakulturu; naglašava važnost suradnje između znanstvenih istraživača, industrije akvakulture, proizvođača hrane za životinje, tijela za zaštitu okoliša i ekoloških organizacija;
11. uvjeren je da bi oslanjanje na međunarodna iskustva dobro isplaniranih akvakulturalnih užgajališta koja su integrirana u lokalna gospodarstva i promicanje najboljih europskih ekoloških praksi, posebno u području održivog upravljanja otpadom, poštovanja i vrednovanja lokalne biološke raznolikosti te odabira održivih načina prehrane, ojačalo

akvakulturu i svim državama članicama pomoglo da povećaju održivu proizvodnju u akvakulturi; podsjeća da su primjeri najbolje prakse u drugim regijama nastali u drugačijim političkim i zemljopisnim uvjetima koji nisu nužno usporedivi s raznovrsnim uvjetima u državama članicama;

12. ističe da je slatkovodna akvakultura i dalje nedovoljno istražena mogućnost za poboljšanje sigurnosti opskrbe hranom i razvoj ruralnih područja;
13. ističe da slatkovodna akvakultura nema samo važnu društvenu ulogu jer omogućava zapošljavanje u naјsiromašnijim ruralnim područjima, već ima i važnu ulogu za okoliš zbog očuvanja dragocjenih močvara i omogućavanja širokog raspona usluga ekosustava koje daleko nadilaze njezinu ekonomsku vrijednost;
14. smatra da put prema održivom i konkurentnom europskom sektoru akvakulture vodi preko neovisne znanstvene procjene za određivanje kapaciteta okoliša, posebno preko marikulture na otvorenom moru, što je glavni preduvjet za dodjeljivanje prostora i davanje licenci ili dozvola te za jamčenje sukladnosti sa zakonodavstvom o okolišu;
15. pozdravlja primjere dobre suradnje na temelju dobrovoljnih sporazuma i drugih sporazuma između konzervatora prirode i sektora; pozdravlja pozitivne primjere doprinosa akvakulture očuvanju dobre kvalitete vode i usluga vodenog ekosustava te istodobno prepoznaje moguć negativan učinak akvakulture na lokalni okoliš i kvalitetu vode i pokušava ga smanjiti; stoga potiče daljnje inovacije i inicijative kako bi osigurao dugoročno održiv i isplativ sektor;
16. smatra da treba suzbiti pojavu miješanja divljih riba i riba iz uzgoja jer ona predstavlja opasno osiromašenje morskog genetskog fonda i potencijalnu prijetnju za ekosustav;
17. poziva države članice da za akvakulturu izrade i primjenjuju karte zaštićenih vrsta i staništa prije nego što se odrede zone akvakulture kako bi se na prostorno planiranje primijenio pristup temeljen na ekosustavu;
18. poziva države članice da uspostave standardizirane protokole za prikupljanje podataka o mjerljivim učincima akvakulture na okoliš, sanitarnim i veterinarskim uvjetima i sigurnosti hrane kako bi se pri praćenju proizvodnih praksi te njihovu upravljanju osigurala primjena pouzdanih i neovisnih znanstvenih dokaza; poziva Komisiju da uspostavi dugotrajno znanstveno praćenje koje bi se nastavilo i nakon završetka određenog projekta; naglašava važnost praćenja projekata i studija te bliske suradnje između znanstvenika i sektora akvakulture, uključujući uzgajivače u ribnjacima;
19. ističe da nepravilna upotreba kemikalija i antibiotika u akvakulturi predstavlja rizike za ekosustave u blizini postrojenja za akvakulturu i ljudsko zdravlje; skreće pozornost na Komunikaciju Komisije od 29. lipnja 2017. upućenu Vijeću i Europskom parlamentu o europskom akcijskom planu „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti¹;
20. naglašava da se u europskom akcijskom planu „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti zapaža da je imunizacija cijepljenjem troškovno učinkovita

¹ Evropska komisija, Europski akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti, 29. lipnja 2017., COM(2017)0339.

intervencija u području javnog zdravlja u borbi protiv antimikrobne otpornosti¹, što se isto tako može primijeniti na akvakulturu;

21. primjećuje da su relativno veći troškovi dijagnoze, alternativa antimikrobnim sredstvima i cijepljenja u usporedbi sa širokom upotrebom antibiotika nažalost prepreka ostvarenju veće upotrebe i veće stope cijepljenja, čemu se teži u akcijskom planu²; pozdravlja činjenicu da je u akcijskom planu Komisija najavila poticaje za povećanje upotrebe dijagnostike, alternativa antimikrobnim sredstvima i cjepiva³;
22. naglašava važnost provedbe Uredbe (EU) br. 1143/2014 o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta kako bi se zaštitili sektor akvakulture, autohtone vrste i ekosustavi;
23. poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama na razini EU-a pokrene kampanju za informiranje potrošača i poduzeća o akvakulti općenito, a osobito o razlikama između strogih i sveobuhvatnih standarda na europskom tržištu i standarda koji se primjenjuju na uvezene proizvode u trećim zemljama, s posebnim naglaskom na problemima za sigurnost hrane i javno zdravlje do kojih može doći uvođenjem posebno otpornih mikroorganizama i antimikrobne otpornosti u Uniju;
24. traži od Komisije da se pri ocjeni novih planova upravljanja riječnim slivovima u obzir uzmu posebne potrebe u pogledu stopa protoka i hranjivih tvari kad je riječ o akvakulturnim objektima smještenima na rijekama i posebno, s obzirom na njihovu osjetljivost, objektima smještenima u prijelaznim vodama;
25. naglašava važnost potpore koja je dostupna u okviru Europskog fonda za ribarstvo kako bi se osigurala održiva upotreba ribolovnih resursa i promicali zaštita okoliša i očuvanje vodenih resursa;
26. smatra da su ulaganja potrebna kako bi se iskoristio potencijal i zajamčila održivost sektora akvakulture, zaštita okoliša i dostupnost javnih dobara te stoga poziva na povećanje financiranja za istraživanje, inovacije i proizvodne projekte orientirane na kvalitetu i održivu proizvodnju; poziva Komisiju i države članice da dodatno pojednostave i smanje administrativno opterećenje za sektor akvakulture, uključujući uzgajivače u ribnjacima;
27. vjeruje da bi Komisija i države članice trebale osmisliti praktične poticaje i mjere, uključujući poboljšanu provedbu ili, po potrebi, izmjenu Direktive 2006/88/EZ, kako bi se povećala upotreba cjepiva u akvakulti, a samim time na troškovno učinkovit način spriječile, kontrolirale i iskorijenile bolesti te otpornost na antibiotike vodenih životinja i maksimiziralo njihovo preživljavanje, rast i proizvodna učinkovitost;
28. poziva Komisiju i države članice da ulažu u istraživanja, studije i pilot projekte za inovativne, budućnosti okrenute i ekološki odgovorne proizvodne prakse u akvakulti, uključujući integrirane multitrofičke akvakulturne sustave (IMTA), hidropone i recirkulacijske akvatične sustave (RAS) kojima se smanjuje utjecaj akvakulturnih

¹ Ibid., str. 10.

² Ibid., str. 15.

³ Ibid., str. 12.

uzgajališta na staništa, populacije divljih životinja i kvalitetu vode, čime se doprinosi pristupu temeljenom na ekosustavu;

29. poziva Komisiju da pri natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava i projekte pravi razliku između industrijske akvakulture i malih obiteljskih poduzeća s obzirom na njihova različita polazišta, mogućnosti razvoja i ciljeve;
30. žali što je više od polovine svih proizvoda akvakulture koji se konzumiraju u EU-u uvezeno; prepoznaje pozitivan učinak koji akvakultura može imati na lokalna gospodarstva unutar EU-a zahvaljujući tome što podupire veću lokalnu proizvodnju i potrošnju hrane;
31. sa zadovoljstvom prima na znanje nove inicijative u vezi s kontinentalnom akvakulturom, osobito u područjima EU-a sa zatvorenim vodama;
32. uviđa da postrojenja za akvakulturu mogu znatno narušiti staništa kao i uznemiriti morske ptice; poziva na obavezno kartiranje osjetljivih prostora i strateške procjene utjecaja na okoliš za sve regionalne i nacionalne planove za akvakulturu kako bi se pronašle moguće zone za akvakulturu koje nisu u suprotnosti sa zakonodavstvom EU-a o okolišu;
33. prepoznaje potencijal koji akvakultura ima u urbanim područjima, posebno u vezi s hidroponijom;
34. napominje da su nakon preinake Uredbe o prikupljanju podataka sva morska uzugajališta obvezna prikupljati podatke, dok slatkovodna uzugajališta to mogu činiti dobrovoljno; s tim u vezi poziva na standardizaciju protokola.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	20.3.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 61 1 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Marco Affronte, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Ivo Belet, Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Stefan Eck, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Jytte Guteland, Anneli Jääteenmäki, Karin Kadenbach, Katerína Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Jo Leinen, Peter Liese, Lukas Mandl, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Julia Reid, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Claudiu Ciprian Tănasescu, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Christofer Fjellner, Elena Gentile, Merja Kyllönen, Norbert Lins, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Mihai Turcanu
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Fernando Ruas, Ruža Tomašić

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

61	+
ALDE	Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Frédérique Ries
ECR	Mark Demesmaeker, Arne Gericke, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Piernicola Pedicini
ENF	Sylvie Goddyn
GUE/NGL	Stefan Eck, Kateřina Konečná, Merja Kyllönen
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Christofer Fjellner, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Lukas Mandl, Fernando Ruas, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Ivica Tolić, Mihai Turcanu, Adina-Ioana Vălean
S&D	Biljana Borzan, Paul Brannen, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Elena Gentile, Jytte Guteland, Karin Kadenbach, Jo Leinen, Susanne Melior, Rory Palmer, Massimo Paolucci, Pavel Poc, Daciana Octavia Sârbu, Claudiu Ciprian Tănasescu, Damiano Zoffoli
VERTS/ALE	Marco Affronte, Margrete Auken, Bas Eickhout, Michèle Rivasi, Davor Škrlec

1	-
EFDD	Julia Reid

0	0

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani